Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

DÉPOT LÉGAL

SỐ 1079 NĂM THỨ MƯỜI MỘT — MỖI SỐ 0$04 — 丁丑年 五月廿八日 — NGÀY THỨ BA 6 JUILLET 1937

GIÁ BÁN

ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm [illegible]	[illegible]
Sáu tháng 2.00	4.00
Ba tháng 1.00	2.00

Tiền báo phải trả trước. Thư và mandat gửi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng thường-niên, việc riêng sẽ thương lượng trước.

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ: thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY

BẢO-QUÁN
[illegible] đường Đông-Ba, Huế
Giây-thép số: [illegible]
Dây thép: VIENDAN HUE

Có người mà không có việc làm, thành ra người thừa.

CÁI NẠN
Tri-thức thất-nghiệp

CHIÊU - KHẢO 10 NGƯỜI LỤC - SỰ, TRONG 7 NGÀY MÀ ĐƠN GỬI DỰ-THI TRÊN 4.200 NGƯỜI
(Chuyện ở Quảng - đông)

Độ mấy tháng trước đây, linh vệ binh trong đô thành Huế, khuyết 12 tên (bị thải hồi) mà nghe có đến hai ngàn lá đơn xin tuyển sung vào ngạch ấy. Đối với câu chuyện ấy, ai cũng rõ tình cảnh thất nghiệp ở xứ ta với sự sống khó là thế nào, chưa nói các sở công xưởng và dinh nghiệp lớn như quan Thống sứ Bắc kỳ Châtel đã nói: buổi mai có người thôi việc, chiều đã có 5, 7 người xin vào làm.

Cái hiện trạng xứ ta như thế, nay thấy báo Tàu (báo Trung hoa ngày 24-6-37) đăng 1 chuyện ở Quảng đông, cũng giống tình hình nói trên, chứng rằng cái họa thất nghiệp ở dưới chế độ kinh tế bất bình và gặp cơn khủng hoảng nầy, chi phối khắp cả không chừa nơi nào. Câu chuyện như vầy:

«Ở sở cảnh sát tỉnh Quảng đông, chiêu khảo lấy 10 người lục sự, hạn đầu đơn từ 1er đến 7 Juin (tức 1 tuần), mà người đưa đơn có trên 4.200 người!».

Đối với cái tin đơn giản trên, nhà báo ấy nhận là một nguy cơ rất lớn về vấn đề dân sanh Trung hoa:

1/ Việc nầy phát sanh ở Quảng châu, Quảng châu chỉ là một thành phố, lại trong hạn 7 ngày, nếu rộng xu vức, và dài thời giờ, thì số đưa đơn to tát đáng ghê biết bao! Số thất nghiệp Trung hoa không có thống kê, Quảng châu có tiếng là miền giàu mà còn thế, như mấy xứ tai nạn đói khổ thì bi thảm không đợi nói nữa.

2/ Cái chức lục sự ở sở cảnh sát, lương bổng mỗi tháng chừng độ 20, 30 đồng, không phải là cái ghế ngồi cao tiền nhiều; mà đua bơi và hy vọng cho được chỗ làm ấy, chỉ là cái mục đích kiếm đủ cơm hằng ngày thôi. Vả chăng, trong 4 ngàn người thất nghiệp kia, ở trong tất không thiếu gì người thông minh lái cán, nếu ở xã hội hợp lý thì có thể phát triển năng lực, làm được những nhà thám hiểm, phát minh, chế tạo, văn hào v. v. (hạng nầy ở xứ văn minh thường xuất hiện trong đám dân phổ thông), mà ở Trung hoa chỉ lo lấy cơm hằng ngày mà không rồi, còn nói gì đến công việc giúp ích xã hội!

3/ Đã đầu đơn thi vào lục sự tất là người biết đọc biết viết, biết kế toán sổ sách, hơn những phần đông mù chữ và thất học kia. Theo xã hội phương đông, hạng học trò được công chúng tôn chuộng chiếm phần ưu thắng trong xã hội. Nay bị ngọn sóng «bất cảnh khí» mà nền sanh hoạt cố hữu đã đổ sụp, trên bốn ngàn đó là phần tri thức, còn giai cấp dưới, phần nông thôn ngu dốt biết bao mà kể!

Phân tếch theo lẻ trên, rồi báo ấy lại nói: bất luận quốc gia xã hội nào, hễ số thất nghiệp tăng lên, thì phần ít hạng có nghề nghiệp cũng tăng phần đảm phụ lên nhiều, mà sức tiêu thụ ít, công tiền rẻ, thường xảy ra tấn kịch đình công bãi việc cùng rắc rối kia...

Sau hết lại dẫn bảng thống kê của một nhà tấy y trứ danh về tình hình sanh hoạt ở Hương cảng, như một gia đình có 6 người thì mỗi tháng:

Tiền ăn	40$00
» phòng	25.00
» mặc	10.00

chỉ 3 món ăn, mặc, ở đã phải có 75$00 mới đủ, đó là chưa kể tiền thuốc, tiền học và tiền đi v. v.. Nhưng hiện tình thì hạng làm việc giấy các sở công, lương mỗi tháng chỉ 50, 60 đồng, còn hạng công nhân thì 15$00 đến 20$00, về việc cần trên đường sống đều thiếu thốn, nên sanh ra tật bệnh và những tấn kịch không tốt....»

Dân Trung hoa nhứt là Quảng châu, Hương cảng là dân rành nghề kinh thương cùng các nghề khác, đua chen với người Âu Mỹ, mà ngày nay có cái cảnh nguy khốn như bài báo thuật trên, 1 cái ghế lục sự mà đầu đến trên 4.000 lá đơn, so với 12 ngạch linh vệ binh mà đầu đến vài ngàn lá đơn, tình cảnh vẫn không khác nhau.

Vậy ngày nay ở xứ ta mà nói mộ dân khẩn điền, mộ lính phòng thủ, tưởng không phải là việc khó, mà nếu lưu ý nhứt là sắp đặt cách nào cho người dân, người lính, thân thể được mạnh khoẻ, có môn học phổ thông, cùng vợ con cha mẹ họ có cơm đủ no hằng ngày cho họ khỏi bận lòng mà làm việc được vui vẻ.

Cái nạn thất nghiệp đáng lo mà cái khổ vô nghiệp càng đáng lo, nhân thuật chuyện Trung hoa để làm chứng, mong nhà đương cuộc lưu ý.

X.

CHUYỆN ĐỜI

Một chuyện thương tâm

Báo Presse Indochinoise vừa rồi, dưới ngòi bút của ông chủ nhiệm Newmann, có kể một chuyện, tưởng cũng là một chuyện thương tâm, trong các chuyện gọi là công lý nhân đạo... ở xứ nầy

Đầu hồi năm 1930, 1931 ở Đông-dương có lâm cuộc bạo động tính kế tiếp. Chính phủ chăm việc đàn áp và truy nã các người thả xướng. Có một người kia đầu lối 20 tuổi vì thế mà bị cảnh sát trốc nã. Chàng ta tìm phương bôn tẩu và tự nhiên lại về nhà lẩn cả tìm cái nhà của cha mẹ chàng rồi ẩn núp đó.

Đối với một người tánh nạn, ai lại không động lòng mà cho ẩn núp, huống chi như ở bên Pháp hồi Trung-cổ các đền thờ các miễu vỗ đều có quyền cho người đến ẩn núp, đâu người ấy là một tội nhân. Hơn nữa, nay một người cha mà thấy con về cầu cứu xin cho ẩn núp, thì cốt nhục tình thâm lẽ đạo nào mà nỡ từ chối cho đành! Vì thế mà ông cha kín đã cho người con vào núp. Không mấy trong làng lại có người đi báo, người con bị tóm cổ đã đành mà người cha cũng không tránh khỏi cái lưới pháp luật. Hai cha con lãnh mỗi người hai mươi năm đày ra Côn-đảo.

Tới Côn-đảo, thấy tình cảnh ông cha già kia, đầu tóc và các người coi ngục ai cũng đều thương.

Kịp đến kỳ đại xá quốc sự phạm, người con được Chính-phủ phóng thích, nhưng ông cha thì không. Người con không nỡ lìa cha, xin ở lại, nhưng chúng cũng không cho ở, đành phải xa cha.

Ông cha ở lại Côn-đảo lại phải bịnh, ông cũng sắp chết, chết mà không thể thấy lại nhà cửa vợ con....

Câu chuyện nầy mà tôi bàn đến là về phương diện nhân đạo. Theo sự hiểu thấy thông thường của mọi người, thì người cha kia mà còn ở Côn-đảo, và nhứt là sẽ chết ở Côn-đảo, là một việc vô nhân đạo. Mà tưởng nhà pháp-luật hay lý luận gì cũng phải công nhận như thế.

Lạc-nhân

DƯ-LUẬN THẾ-GIỚI RẤT CHÚ-Ý ĐẾN CUỘC
XIÊM NHẬT HIỆP-TÁC
(Chủ-nghĩa Đế-quốc Nhật-bản ở nước Xiêm

(Tiếp theo và hết)

Thuyền sanh mạng thứ ba của Nhật-bản

Tướng lãnh Hải quân Nhật là Tạch-Hoàn, tháng 3 năm 1936, phát biểu một bài trên báo «Thế giới tri thức» có câu-tối quan yếu là:

«Đứng chỗ lập trường về quân sự mà quan sát Nam-dương quần-đảo thì tu tạo vận hà «Khắc lạp» có quan hệ đến thuyền sanh mạng thứ ba của Nhật bản. Vì nước Anh nhờ cậy Tân-gia ba làm nơi căn cứ để bác tước Nam dương quần đảo. Muốn bảo vệ thuyền sanh mạng thứ ba của Nhật bản, phải có cách để bài xích Tân-gia-ba của Anh Tức là xuất tư bản Nhật hợp với kỹ sư Nhật cùng lãnh đảo mà tu tạo đường vận hà nói trên».

Thạch-Hoàn tướng lãnh lại nói tiếp — cũng trong bài ấy — «Nhật bản đã phái đoàn nhân viên khoa học nghiên cứu, sang Xiêm ta khảo sát cơ đất vận hà ấy đã trải mấy năm trên lịch sử; địa lý nghiên cứu về thực tế và các thứ tự nhiên, có đoàn công trình sự bí mật khảo tra đã lâu nay.

Công dụng vận-hà Khắc-lập

«Tu tạo vận hà Khắc-lập không chỉ làm cho thâu hẹp đường biển «Ma lục giáp» 14 giờ đồng hồ, mà về mục đích chiến lược quân sự bào «Mỗi nhật điển tấn» đã nói rõ:

«Vận hạ Khắc lập» thông hành rồi thì làm giảm ưu thế của Hải quân và Không quân nước Anh ở Tân-gia-ba rất nhiều, mà địa vị đế quốc Anh ở phương Đông bị rung động lung lay mà không đứng vững như trước nữa. Đồng thời có đường vận hà ấy thì ở biển Trung quốc, không phải đi ngang Tân-gia-ba mà thông sang biển Ấn độ. Quân hạm Nhật bản, có thể theo con đường vận hà ấy mà trực đặt đến Ấn-độ thuộc địa Anh...».

Anh - Nhật mâu thuẫn

Đối với kế hoạch «Nam tiến» của Nhật bản, nước Anh và các nước tuy chưa chính thức phát biểu ý kiến, song dư luận rất xôn xao mà nước Anh đã gia công chỉnh đốn và tu trúc các tuyến phòng ngự về hải quân và không quân ở Tân gia ba để trả lời cho chính sách oai hiếp của Nhật bản.

Cái chỉu mâu thuẫn giữa Anh-Nhật đã rõ rệt. Hộ-Điền, quan quân Nhật có viết bản sách đầu đề:

«Nhật bản ta có thể cùng nước Anh chọi nhau một trận chăng?

Trong bản sách ấy, có nói «Về cuộc tranh đấu đặng đành quyền kinh tế thống trị rất nghiêm trọng, có ảnh hưởng trên con đường khoách trương phát triển của Nhật bản, đối với Nhật và Anh đều là vấn đề quết sống tối quan hệ. Điều kiện mâu thuẫn ấy không có phương pháp thứ hai nào giải quyết được cả, trừ ra có một đường chiến tranh».

Xem bài thuật trên (dịch theo Thái bình dương qui san), thấy rõ Xiêm la đã thành một nơi mà chủ nghĩa đế quốc Nhật dùng làm căn cứ, toan chiếm đoạt cả Nam dương quần đảo đặng làm chủ Thái bình dương, không chỉ dòm ngó một xứ Đông dương ta.

Chúng ta nên biết bên kia Xiêm Nhật hợp tác thì bên nầy Anh-Pháp tất không chịu bó tay ngồi chờ cái hiểm tượng kia sẽ đến. Mà lẽ đương nhiên là cũng [illegible] hợp sức để bảo vệ quyền lợi và thuộc địa của mình. Riêng về phần Đông dương đứng trước cảnh Xiêm và Nhật dòm trước ngó sau, thì tất nhiên chánh phủ Pháp phải nhận chính sách «Pháp-Việt đề huề» là cần hơn trên mọi các công việc mà lo vun giồi dắt thế nào cho người Nam ta có thực lực đủ khả cụ mà hòa vào công cuộc phòng vệ giữa bốn mặt giông tố nầy.

Ký giả xin nhắc câu đã nói trong một bài «Nguy hiểm chung» trước mà kêu lớn:

Giác quan niệm «kim tiền» lại, đẹp thành kiếp «màu da» đi, đặng cùng đắp cái thành «Pháp-Nam đồng tâm»!

KHÁCH-QUAN

Tại biên giới Mãn-Nga

Đông-kinh, 27-6. — Có tin rằng quân đội Nhật Mãn tập trung gần các đảo sông Amour mà quân đội Nga chiếm giữ từ hôm 19 Juin đến nay, định đánh lấy lại.

Sớm nay có tin rằng quân đội Nga đã lìa bỏ các đảo ấy, nhưng các sĩ quân lại cải chính liền.

Nội - các Chautemps đã ra trước hai viện

Paris, 26-6 — Bài tuyên cáo của Nội các Chautemps đọc hôm nay tại Thượng và Hạ nghị viện, có những đoạn sau nầy:

«Nội các mới vừa tìm phương pháp điều hòa cả hai viện, vừa quả quyết muốn cộng tác với đại đa số nghị viện. Nội các sẽ đem hết tài lực theo đuổi chánh sách hòa hợp và tiến hóa xã hội. Nội các sẽ trung thành với các bạn thân thực của Pháp, với hội Quốc liên, lại còn muốn nới rộng cả phạm vi song tác quốc tế. Một lòng yêu nước, chân ở mình, chân ở bạn, nước Pháp nhất định không nhận và không chịu bỏ khác đọa, vì chẳng phải mua hòa bình bằng những sự khuất phục. Nội các sẽ không bỏ một kế sách nào để giữ những thế lực tự vệ đến một trình độ mạnh cực điểm những thế lực bảo tồn nền tự lập của tổ quốc, nhưng nội các cũng hết sức hy vọng một cuộc hòa khí, và xin lấy tinh thần hữu hiệu triệu các nước ở thế giới thành thực dự vào một chế độ tương trợ kinh tế và hạn chế binh bị

«Chánh phủ sẽ không để cho xâm phạm vào những đạo luật xã hội mới. Trong vòng binh tình về phương diện xã hội, trong vòng bảo trọng các hợp đồng chánh phủ sẽ sửa mở [illegible] luật xã hội, và tuân tự cho nó thấm nhuần vào nền kinh tế trong nước không làm cho nền kinh tế phải binh động, vậy binh thường. Chánh phủ sẽ trông vào sự sáng ý của thợ và chủ, và tùy muốn của đời bên làm việc để có thể tăng sản vật cần thiết cho sự nhiệm mầu của cuộc tiến hóa xã hội.

«Nội các sẽ theo đuổi công việc đã làm không gián trễ, dựa vào những trụ thái của kinh tế, vì cuộc tạm đình chánh nghĩa không thể, nghĩa là bước đặt lài hay đứng yên một chỗ....

«Tuy nhiên, phải hành động theo từng thời kỳ liên tiếp nhau. Nội các xin xét lại các bản hợp đồng chung của lao động, các đạo luật về việc cho vay, xin tranh luận về đạo luật ấn xá và báo chí, sửa đổi chương trình học, tổ chức các cơ quan nông phố, vì đây quả là một món cần thiết cho cuộc phong phú của Pháp.

(Xem tiếp qua trang 3 cột 3)

Sau vụ cháy nhà ở xóm Mới

VINH. — Từ bửa 25 Juin sau khi 136 nóc nhà cả ngói lẫn tranh từ địa phận phố đệ nhứt đến phố đệ tam đã thành những đống tro tàn, chưa kể các nhà bị dỡ và bị đổ. Ngọn lửa cháy lướt xuống địa phận phố đệ tam thì nhờ có Hỏa lấy hết sức chữa mới dập tắt được.

Sáng hôm 26 Juin, quan Công-sứ Jeannin đã cho các khổ chủ mỗi người một đồng bạc. Rồi sang 27, lại có giấy báo tin cho các khổ chủ biết rằng mỗ nhà cháy được giúp 10$, và mỗi nhà bị dỡ hay bị đổ được 5$00. Chủ những tập nhà tranh hiện hôm nay đã bớt khóc là nhờ có số bạc 10$, 5$ được giúp trong lúc tai nạn.

Cũng ngày 27 Juin mấy chú nhà bị cháy ở làng Yên-Thái, phủ Hương-nguyên, được đến phủ lĩnh mỗi nhà 3$ tiền cứu giúp.

Kẻ khó lúc bị nạn mà được cứu giúp như thế, ai chẳng đội ơn.

P. V.

Cái nạn thất nghiệp đáng lo mà cái khổ vô nghiệp càng đáng lo, nhân thuật chuyện Trung hoa để làm chứng, mong nhà đương cuộc lưu ý.

X.

TIẾP THÊM VỀ CHUYỆN
Xâu đi Mọi ở tổng Trung-lộc Quảng-nam

Chuyện nầy đã đăng lời dân kêu ở số 1072 ra ngày 19-6-37. Nay được tin thêm:

Nguyên quan lý sự họa đồ đi vào miền mọi có thuế có-lí mà cấp nhật công là 0$35 (mỗi ngày); đi làm xâu mà trả tiền công như vậy, tưởng không ai than phiền. Nhưng tổng lý thừa nhịp mà thi ngọn xoay tiền, làm lụy cho dân, thành ra có tiếng kêu ca như đã đăng trước. Nay thuật rõ tình trạng tổng lý bắt dân như dưới:

Lộc-đông.— 4 người đi ngày 28 tháng 4 ta, về ngày 10-5 ta, có tên Nghệ và tên Đuổi dau cặng (Đuổi dương cày ruộng mà trùm bắt đi lập tức).

Lộc-tây. — Sau khi dân có đơn kêu, như Hồ-Dinh, Phan-Đăng v. v. đã được trả tiền gạo lại. Còn Ung-Dã đòi 0$70 nơi trùm-phái Hồ Tịch thì trùm nói lờ mờ.

Đại-phong. — Ngày 6-5 ta, phó tổng Phan-Khôi cấp roi vào bắt dân, dân hoảng vào rừng trốn. Phiền tổng sức bắt 30 người, mà chỉ bắt được 19 người. Sáng mùng 7 dẫn đến Trung phước, linh tập chỉ lựa có 9 người còn bọn kia đuổi về.

Phước-bình.— Tối mùng 8-5 ta, phó tổng cùng hương mục Ngô Thiện tới đó phái đông đánh mả bắt dân, bảo bắt cho được 30 người, nhưng rất cục chỉ bắt 8 người, còn bọn Ng. Chú, Đỗ-Vện, Đỗ-Mẫn v. v. buộc phải mua mỗi người 2$00. Sang mùng 9, bọn Đỗ-Ngọ, Phan-Quân, Đỗ-Vàng, Lê-Thông, Nguyễn Tiến, Phan Được, Cao-Kiều... đi đến mọi Rô, gặp ông Tây coi xâu, ông bảo rằng: «Ta đã có bi xuống cho phó tổng bảo bắt xâu tại ngày mùng 5 rồi, sao chúng bây còn đi lên đây?»

8 người nầy thưa: «Thầy phó và làng bắt đi và xin tiền phí tổn».

Ông bảo: «Ai sức bây đi thì về đòi người ấy, nếu không trả, bây cứ đòi rồi dẫn xuống kêu tôi, thì cũng tha hồ cho».

8 người về nhà trưa 13 vào nhà hương Thiện đòi tiền, y không trả, lại còn dọa. Chàng nằm vạ tại nhà y, ngày 16-5 ta, có lý mục Đoàn-đức-Cẩn và tuần tổng, phó tổng, lý trưởng lấy cung ở người dân nằm vạ (2 người đau chạy về), rồi ra về, còn phó tổng ở lại xử, nhưng chưa xong, dân có đơn kêu, mong quan trên soi xét.

Cái chứng cớ sự nhiễu dân, xét mấy lá phiếu đưa nầy thì đã rõ:

1) Phiếu phó tổng Phan Khôi sức cho làng Đại phong (ngày 6-5 ta), trong nói bắt dân 30 người và nằm đã hỏa thực và hành phí, chớ không nói nhật công.

2) Cũng phiếu phó tổng sức cho Lộc đông. Lộc tây ngày 22-4 ta, không nói bắt dân bao nhiêu, lại biểu sức nằm hỏa thực cho đã hành trình 20 ngày.

3) Phiếu của lý hương Lộc đông, Lộc tây sức cho phái trưởng Trung hòa ấp đông tây, thì sức mỗi tráng dinh nằm bạc 0$30 gạo 1 ang, hỏa thực hành trang đã 15 ngày ăng dịch...

Đấy, quan lý sự thuê cu-li đi đồn cấp công nhật, mà tổng lý không nói đến; cũng một việc mà phiếu sức mỗi làng mỗi khác. Cái ngọn tự sự nhiễu dân, không đợi nói nhiều, lại nhân dân kêu mà gây mối oán là khác.

DÂN

LUẬT LẬP NGHIỆP - ĐOÀN

Ở ĐÔNG-DƯƠNG

có những điều kiện gì?

Trước kia chúng tôi đã có cho hay rằng chỉ chừng 2 tháng nữa, luật lập nghiệp đoàn sẽ ban hành ở đây, nhưng nó phải bị sửa đổi cho hợp tình thế ở đấy chớ không phải để y như luật ở bên Pháp. Thật vậy, nếu không có việc gì cản trở, luật ấy sẽ thi hành ở Đông dương vào cuối tháng Juillet.

Luật nghiệp đoàn có những điều kiện gì?

Theo chỗ chúng tôi biết thì luật ấy có 20 khoản, nói rõ về các điều, đại khái như sau đây:

Ai sẽ được lập nghiệp đoàn?

Tất cả các thợ và chủ chăng làm một nghề thuộc về các xưởng kỹ nghệ, tư cũng hay tư, và đều là thuộc dân Pháp ở Đông-dương.

Muốn được vào nghiệp đoàn, phải làm nghề của mình ít ra là luôn trong 6 tháng.

Những người đã làm nghề của mình ít ra là 5 năm và mới nghỉ độ 2 năm, cũng có thể được vào nghiệp đoàn.

Cấm nghiệp đoàn không được hợp thành từng liên đoàn, còn thợ hay chủ xưởng thì không được có chân trong nhiều nghiệp đoàn.

Quyền hạn nghiệp đoàn

Các nghiệp đoàn chỉ giữ việc nghiên cứu cách bảo hộ và làm cho bành trướng quyền lợi về nghề nghiệp của các hội viên. Không được dính dáng tới vấn đề chánh trị và tôn giáo.

Đàn bà có chồng với con trẻ

Những người đàn bà có chồng mà làm một nghề nghiệp gì, có thể xin phép chồng để vào nghiệp đoàn và có thể dự vào ban trị sự.

Còn các thợ vị thành niên, cả nam lẫn nữ đều không được vào nghiệp đoàn.

Các hội viên có thể xin ra nghiệp đoàn lúc nào cũng được.

Người thế nào mới được cầm vận mạng nghiệp đoàn?

Chỉ những người có chân trong nghiệp đoàn mới được cầm vận mạng nghiệp đoàn. Mà người ấy phải ngoài 30 tuổi, với lại 7 năm trước khi được cử cầm vận mạng nghiệp đoàn, phải đã làm nghề nghiệp của mình luôn trong 5 năm. Người ấy lại phải trong sạch, không có tiền án, hoặc tiểu hình, hoặc đại hình.

Ban trị sự phải do đại hội đồng cử trước mặt ông Thanh tra Lao động hay người đại biểu của ông.

Lập nghiệp đoàn phải xin phép

Trước khi lập nghiệp đoàn, phải có điều lệ. Điều lệ này, có được duyệt y thì nghiệp đoàn mới thành lập được.

Trong điều lệ phải nói rõ nơi đặt hội quán của nghiệp đoàn, cách hội họp, cách cử người cầm đầu (không quá hạn 2 năm) cách đóng tiền, cách giải tán nghiệp đoàn v. v.

Bản thảo điều lệ của nghiệp đoàn do các người sáng lập đưa trình tại bàn giấy quan Bố-lý hay quan đầu tỉnh. Người sáng lập phải ký tên xin phép và phải đủ điều kiện như khoản kể trên.

Các quan Bố-lý hay đầu tỉnh sẽ chuyển độ điều lệ ấy lên quan Thống-sứ trong xứ để duyệt y.

Việc kiểm sát

Muốn cho dễ việc kiểm sát của chánh phủ, thì sổ sách, giấy má của nghiệp đoàn lúc nào cũng phải sẵn sàng, để phòng khi các quan chức đó quan Thống-sứ cử ra hỏi thì đưa ra.

Hàng năm, nghiệp đoàn phải đưa trình quan Thống-sứ sổ chi thu. Nếu đánh cách các người trong ban trị sự, và một tờ biên bản nói rõ rằng nghiệp đoàn vẫn tiến hành đúng như luật định.

Sau khi họp hội đồng, trong hạn 8 hôm, nghiệp đoàn phải đưa trình quan Thống-sứ tờ biên bản.

Nghiệp đoàn bị cấm hành động

Quan Thống-sứ trong xứ có thể vì sự giữ gìn trật tự, ra nghị định cấm nghiệp đoàn không được hành động 3 tháng là nhiều.

Có khi vì các người cầm đầu nghiệp đoàn không theo đúng điều lệ, thì cũng có thể bị cấm như vậy.

Trong khi nghiệp đoàn bị cấm, quan Thống-sứ sẽ tính cả cách giữ gìn cho tài sản của nghiệp đoàn.

Quan Thống-sứ hay quan Biện-lý hay tất cả những người quan hệ đến nghiệp đoàn, có thể xin tòa án tuyên bố giải tán nghiệp đoàn được.

Sau khi nghiệp đoàn giải tán thì tài sản sẽ làm theo như điều lệ định.

Cách hành động của nghiệp đoàn

Nghiệp đoàn các người làm công có thể ký với chủ những bản hợp đồng chung về nghề nghiệp cho các hội viên.

Nghiệp đoàn có thể làm đại biểu ra trước pháp luật hoặc để xin điều gì hoặc để tự bênh vực.

Trước pháp luật, nghiệp đoàn còn có thể đứng nguyên đơn để bênh vực cho nghề nghiệp của hội viên đã bị người ta phạm đến.

Người cầm đầu sẽ làm đại biểu cho nghiệp đoàn, hay đại hội đồng có thể cử người ra đại biểu cho nghiệp đoàn.

Khi đó có cuộc xung đột gì hay các vấn đề gì dính dáng đến một nghề nghiệp nào mà có nghiệp đoàn thì người ta sẽ hỏi tới nghiệp đoàn để giải quyết.

Những người nào bị các làm ngăn trở hay định làm ngăn trở sự tự do vào hay không vào một nghiệp đoàn hợp pháp, sẽ bị phạt tù từ 6 ngày đến 3 tháng và tiền từ 16 đến 300 quan, hay một trong hai thứ phạt ấy, ngoài ra lại còn bị bồi thường nữa, nếu nguyên đơn bị thiệt hại có xin.

Nghiệp đoàn phạm luật sẽ bị phạt ra sao?

Nghiệp đoàn hành động nếu trái với luật đã định thì các người cầm đầu hay trị sự nghiệp đoàn sẽ bị truy tố và bị phạt tù từ 6 ngày đến 2 tháng và tiền từ 16 quan đến 300 quan hay một trong 2 cách phạt ấy. Nếu khai man điều lệ và tên với nghề nghiệp các người cầm đầu, hay là lập lại một nghiệp đoàn đã bị giải tán, thì số tiền phạt sẽ tăng lên tới 500 quan và hạn tù sẽ tới 6 tháng.

(Trích Đông Pháp)

Buôn bán

Chỉ nên buôn các thứ hàng đã có tiếng nhiều và chắc chắn bán chạy.

NHƯ:

DẦU KHUYNH - DIỆP

KẸO KHUYNH - DIỆP

DẦU BA-CÔ

KÍ-NINH NHÀ - NƯỚC

KEM VÀ PHẤN TOKALON

THUỐC ĐÁNH RĂNG ROSÉMAIL

CÁC THỨ THUỐC HIỆU NHÀNH-MAI V.V...

Mua buôn, làm đại-lý, hỏi tại:

HIỆU VIỄN - ĐỆ

Ở Bến-Ngự HUẾ

VIỆC TRONG NƯỚC

HUẾ

Ngày cúng 28 tháng 5

Thường năm hễ đến ngày nầy, ngày kỉnh thành Huế thất thủ, ở Huế, khắp trong ngoài thành đều có cúng luôn mấy ngày. Tiếng nhạc quyền rin rít lẫn tiếng thầy tụng ngâm nga, không biết kẻ sống hồn có nhớ gì tới người sống không nhỉ!

Nhớ Xưa

Đánh người ngang quá!

Lúc 9 giờ sáng ngày 2-7-37, ở trước chợ Đông-ba, thấy hai vợ chồng viên đội khố xanh, (nghe nói ở đồn Tòa Khâm) ở trong chợ Đông-ba đi ra, kêu xe kéo về cầu Thanh-long, trả bao xu (0$03), người phu xe đòi 5 xu mới đi. Gần đó có một người phu xe khác, tên Đỉ-Vey, nói: «Trời nắng thế nầy, 3 xu rẻ quá, ai đi». Viên đội nghe nói thế, cho là vô phép, chụp tên Vey đánh đá nhừ tử; tên nầy rên la cầu cứu. Liền đó thầy Bích (cai cảnh sát) đến can thiệp và dẫn nội cuộc qua sở Cẩm chính... Chưa biết ông Cẩm xử thế nào.

Tg.

THỪA - THIÊN

Lôi thôi vỡ ruộng hương hỏa

Ở làng Nguyệt Biều, tổng Cư chánh, huyện Hương thủy, nguyên trong phòng ba, bị chia, có hai sở ruộng hương hỏa, một sở 5 thước 6 tấc (n. 303), một sở 6 thước 4 tấc (n. 304). Xưa nay trong phòng vẫn canh tác và chịu thuế, không xảy ra chuyện gì.

Nhơn chi đạc điền trích lục phát về, người trong phòng đến lãnh thì lý trưởng Võ-bá-Uyên nói 2 sở ấy tên Huỳnh-trọng-Duyện đã đứng nghiệp chủ. Đến hỏi thì Duyện bảo rằng: đám ruộng ấy độ 1 cây 10 thước bỏ hoang từ lâu, y có đơn xin cựu lý trưởng Huỳnh-trọng-Huynh (hiện còn sống) để trưng, từ năm Duy Tân nguyên niên (dinh vị), ngày 13 tháng 6 ta (thế là trước vua vua Duy-Tân 1 tháng rưỡi, xem đó là đã thấy gian dối).

Hiện phòng có đơn kiện tại huyện, chưa biết quan trên xét xử thế nào.

Rõ chuyện

Nghệ - An

Dân ngụ cư bị hiếp bức!

Hiện nay có đến 1.3 người dân ngụ cư ở làng Thanh-thủy, tổng Xuân-Liệu, huyện Nam-đàn đương bị bọn hào cường làng ấy hiếp bức một cách quá khổ! Trong số mỗi người một trăm dân ngụ ấy, kẻ thì vì thế hương mẫu quán, kẻ thì vì kế sinh nhai, tới ngụ đã nhiều đời. Thường năm nào cũng bị hào cường làng Thanh-thủy bắt phải nạp thuế ngụ cho làng ấy mỗi người từ một tấn ba bảy. Bởi vậy mà suất thuế đinh ở chính quán cũng phải nạp đầy đủ là khác.

Năm nay chẳng hiểu vì đâu, hương lý làng Thanh-thủy lại thẳng tay bắt mỗi suất đinh ngụ cư phải nạp từ 0$50 đến 1$10 và người nào thiệt cùng cực, mới được 0$30.

Một lần họp, dân ngụ đã hết sức kêu van mà hương lý nhứt định không cho, bắt phải theo lệ làng nói trên. Và cho lại đặt hai người xếp đoàn đến bắt từng nhà dân ngụ nữa!

Đồng là dân cả mà ở trong hương thôn dân chính quán mà đối đại với dân ngụ cư như thế, thiệt là quá hà khắc. Mong chánh-phủ can thiệp, trừ mối hại ấy cho dân ngụ được nhờ.

Dân ngụ ấy

Một sòng chắn lả công khai!

Người ta ai nấy cũng đều lấy làm lạ không hiểu tại sao ở nhà số H. B. chỉ cách phố Huyền-nguyên chừng 50 thước tây mà ngày đêm nào cũng gà bạc. Đánh trong nhà chán thì ra giữa sân làm công khai, không có sợ hại gì. Tuy là đánh chắn lả, mà cũng có kẻ thua đến năm, bảy chục.

Sao gần phố mà có sòng chơi công khai như thế?

P. V.

HÀ-TĨNH

Vì một câu hỏi, cả hai anh em bị án!

Ngày 29 tháng tư ta, tại thôn Trầu-Xá, làng Đan-phổ, tổng Đan hải, huyện Nghi-xuân, có việc sửa đường tư tích. Theo lục thường, họ có đánh trống thác phu làm trường. Lúc đó vừa có lính huyện và đốc kiểm đến bắt nói rằng đã có lịnh cấm

(Xem qua trang 3 cột 1)

Kho Chuyện

Ở Huế lúc nầy nóng gắt quá, không một trở mưa. Thế mà ở tỉnh Việt trì ngoài Bắc, mấy ngày gần đây bị nước lụt dâng lên cao, đồng ruộng bị ngập.

Mấy bữa gần đây, vài bạn đồng nghiệp Pháp trong Nam như *Presse, Tribune*... có đăng một bài của Docteur Léonard Marquis bàn chính phủ Pháp nên bỏ ngục Côn lôn, cũng như để bỏ ngục Nouvelle Calédonie và sắp bỏ ngục Guyane. Lời lẽ trong bài nhiều điều đáng để ý.

Đảng Dân chủ trong Nam thành lập mấy tháng nay. Nay trong mấy người sáng lập vẫn khẩn vô với nhau, thì đã bị thải ra ngoài một người.

Rõ là chuyện hội hiệp ở xứ con Rồng cháu Tiên!

Nguyễn văn Yên và Ngô ẩn văn Nhân, hai tên du thủ du thực ở Saigon, mới rồi bị lính tâm cổ, vì ngọn lửa «vân minh».

Không kể gì xoay xu, chúng đã rõ mánh khoé ở đời nầy chỉ có mượn bộ lốt là «làm tiền» để, bèo rồi nhau mua 1 bộ đồ bảnh, cái mũ nỉ cứ ra đường nơi Cầu ông Lãnh (Saigon), bất kỳ thấy người khách trả nào qua, chúng cũng xưng là lính kín, tự-nhiên giấy thuế thân; hễ chưa có giấy lo lót được khá tiền là đâu bữa sau, chúng lại bị một người lính thật tâm cổ! Hiện bị tống giam nơi khám lớn.

Tại Hải phòng, hội đồng thiện hiện có đặt một phòng tìm việc cho chính trị phạm đã được ân xá.

Ngoài Bắc, chính phủ đối đãi với chính trị phạm được thân trong lúc gần đây, ai xem báo cũng biết là có hề khoan thứ. Ở trung-kỳ, làm chính trị phạm có việc làm, mà xin không được phép.

Nay mai nhà Đông-pháp ngân hàng sẽ phát hành 2 thứ giấy bạc một đồng và 5 giác.

Theo nghị định quan Toàn-quyền ký ngày 30 Octobre 1936, thì kể từ 30 Juin vừa rồi trở đi, các tiệm buôn thuốc Nam và thuốc Bắc không được phép bán thuốc Tây nữa.

Ông Nguyễn-đỗ-Mục trợ bút báo *Trung-Bắc* có cậu con năm nay 20 tuổi, tên Nguyễn-đỗ-Phúc, học tại trường Mỹ-thuật. Mới rồi đây, trong khi đá cầu, bị người bạn đá nhầm bụng, lăn nhào bất tỉnh, chở vào nhà thương vài giờ thì chết!

HÀNG BIẾT NÓI

Của Viên-Dân

(Tiếp theo)

Việc cần cùng xong rồi, qua ngày hôm sau, tức là cái ngày trước ngày mà hàng biết nói sẽ ra khỏi lần Haiphong, thì nghe bảo có quan Thanh tra lao động vào hiểu dụ. Anh em ai nấy theo lệnh truyền ra sân ngồi sắp hàng, chờ đến nửa giờ chưa thấy quan đến, sau thấy có một thầy phán ký gì, bận áo phục tay cầm quyển bọp đồng giao kèo tay vắt dít, ở lối nhà giấy ông L. xuống chỗ anh em đang ngồi sắp hàng, đi lại trông ngó rồi mở quyển bọp đồng ra, đại ý tóm tắt nói mấy câu:

«Anh em mộ đi Tân đảo làm bạn là 5 năm, tiền công mỗi tháng đàn ông 10 đồng, đàn bà 7 đồng (trăm quan với 70 quan tiền tây) (1), cơm nuôi quần áo chủ phát, đau yếu thuốc men chủ giả tiền, làm ăn thì không định công việc gì, chủ sai bảo làm là phải làm? Như chủ có ức khuất sự gì thì đã có sở mộ bên ấy, anh em tới kêu nài họ xét cho. Số tiền phát cho ở đây 10 đồng, sang đó làm sẽ phải trừ dần vào tiền công, còn thuế thân, đã đi tha vắng không phải theo ở làng nữa v. v.».

Nói đoạn, thầy hỏi to lên: Anh em có muốn kêu nài việc gì không? Trong đám người đang ngồi thấy có chỗ rì rầm rồi một người đứng lên trả lời: «Bẩm quan, chúng tôi ở trong lần này phải mua đồ đắt đỏ quá!» Thầy cười bảo lại: «Cái đó thuận mua thuận bán, không kêu được». Rồi thầy quay ra nói xì xì với thơ ký riêng của ông L. bằng tiếng tây, rồi đi lên nhà giấy, thế là xong cuộc hiểu dụ, anh em - lải tản đâu đấy về căn, có người hỏi quan Thanh tra lao động đâu? có người nói: ngài ngồi nói chuyện với ông L. trên nhà giấy.

Từ bấy giờ trong lần xem không ai nói trắng như trước nữa, mà trở lại thành ra cái trường buồn tin. Hôm đó thấy họ phát cho mỗi người một bộ quần áo nâu, cái chăn, cái nón lá và cái áo tơi, rồi ra cái cảnh sắp phải lầm than nơi rừng mỏ. Lại thêm tình ly biệt, nỗi xa xuôi, thân nhân hàng biết nói đến thăm hỏi đứng ngoài cổng ngỏ nhắm vào như bố con, vợ chồng, anh em, chị em, bè bạn, nhiều người ra rồi sau kai vào thấy ngồi yên lặng nghĩ ngợi xit xoạt khóc, với những tiếng «ngày mai xuống tàu, nay bán hạ giá» người nhà hàng trong lần đi rao rêu inh ỏi, thì nọ lại càng xác động tình cảm phân ly của người ta. Chính tôi hôm đó cũng cảm thấy nhiều nỗi buồn, nhất là lính bộ quần áo nâu ra, thấy nó xù xì làm sao, sợi to mà dệt mỏng, nhuộm bằng nâu nhựa hay hồ gì, rờ nó xào xạo, cứng năng nắc, nghi phải người nào non gia thịt, mặc nó đến sẩy sát chớ chẳng không. Tối ngồi tôi ngắm nghía nó với cái áo tơi nón lá, mà đường xa nghĩ nỗi những công việc như người ta nói: đun goòng, cuốc quánh, phát rừng, đốn cây»....? Tôi đương bàn hoàng nghĩ ngợi thì nghe người gác lần hỏi thăm tên tôi và nói có hai cái thơ, tiếp thơ xem một cái ở ngoài bì biết ngay là thơ của bạn gửi cho, người bạn mà đã mách cho tôi biết có chuyến mộ đi Tân đảo. Trong thơ trừ ngoài những lời kỳ vọng yên ủi tôi nọ kia, sau có bài thơ đưa tiễn như vầy:

Trời Nam hiu hắt gió tây bay,
Một khúc «dương quan» giọt lụy đầy.
Văn tự ba sinh từ chẳng gặp,
Anh em bốn bể nấy làm khuây.
Lòng kiên nhẫn nhớ lời chân ngọc,
Lớp thanh niên là hội gió mây.
Xứ ấy trên ngàn, mai có sẵn,
Hoa tươi, chen lấy một cành cây.

(Còn nữa)

THƠ TÍN

Cùng ông Bình-tịnh, Nhượng-bạn, Hà-tĩnh

Chuyện ngắn, có đăng được cũng sau ngày kỷ niệm 10-8 kia, vì nhiều bài gởi tới trước đã đã số ấy rồi. Còn bài thơ thì không đăng được.

Ô. Lê-văn-Quanh, làng Cổ-thượng, Ngọc-lạc, Thanh-hóa

Cái đơn của tăng ông, bản báo đã chuyển đạt lên quan Khâm sứ rồi. Còn muốn tâu với Bộ, thì đã bị gởi thẳng lên cụ Thượng Bộ Tư-pháp ở Huế.

Vì có gởi đơn rồi, nên miễn đăng bài ấy.

T. D.

Một trường Tư-thục Nữ-học lớn nhất xứ Đông-Pháp

Trường Nữ-học HOÀI-ĐỨC, ở phố hàng Trống Hanoi, cả ở cả trường Hồng-bàng, do bà Huỳnh-Tấn sáng lập, có đủ ban sơ đẳng và cao đẳng tiểu học, có nhiều nữ giáo viên *Pháp và Nam* làm nghề chuyên dạy. Có nhận lưu-học-sinh. Cách tổ chức trong trường rất hoàn toàn nên ở Hà-thành ai ai cũng công nhận là một trường nữ học đúng đắn, có quy cũ nhất ở xứ Bắc-Kỳ mà cả xứ Đông-pháp nữa, vì ở Huế và Saigon chưa thấy một trường nữ-học nào lớn như trường HOÀI-ĐỨC.

Sáng ngày 28 Juin nầy, nhà trường mở các lớp dạy trong vụ hè, luyện pháp-văn và toán-pháp cho các nữ học sinh thi lên lớp, hay thi vào lớp đệ nhất niên cao-đẳng-tiểu-học các trường công.

Địa chỉ: *Institution HOÀI-ĐỨC 70 rue Jules Ferry HANOI*

Tân - Dân - Học - Hiệu

167, Rue du Pont Japonais, FAIFO

Kết quả các kỳ thi năm 1937

I) CONCOURS GÉNÉRAL: đi 2, đậu 1 (trò Trần-tư-Mẫn đậu đầu ở tỉnh Quảng-Nam về môn pháp văn).

II) SƠ ĐẲNG PHÁP VIỆT: đi 20 đậu 11 (trò Nguyễn-văn-Lang đậu thứ tư).

III) TIỂU LUỢC: đi 13 đậu cả 13 (trò Ngala đậu thứ tư, Thường thứ năm, Năm thứ sáu)

Các giáo viên sẽ dạy luôn:

M M Ngô-Gạch (B A P.), Nguyễn-xuân-Thanh ès année Normale, Hồ-văn-Xáng, Diplômé, Trần-Trinh, Diplômé, Hồ-văn-Cẩn, cựu phẩm giáo sư, Võ-Huấn,

Một cô nữ giáo viên, sẽ riêng chuyên dạy trẻ em học vỡ lòng.

BA THỨ THUỐC MỚI

THUỐC ĐAU BỤNG KINH NIÊN — **HIỆU CHỨ THỌ**

Trị những chứng đau bụng, ợa chua, sinh bụng, nơ hơi, rặng bụng, ăn không tiêu, và những chứng đau bụng bởi chất vị toan ra nhiều quá mà sinh ra. Một hộp 0$20.

THUỐC ĐỆN TRẺ CON — **HIỆU CHỨ THỌ**

Trị chứng đện trẻ con bằng cách thoa thuốc nầy vào miệng. Chai lớn 0$20 chai nhỏ 0$12.

THUỐC GHẺ — **HIỆU CHỨ THỌ**

Trị các thứ ghẻ lở ngoài da, như ghẻ cái, ghẻ phỏng, ghẻ nước, ghẻ hờm, trẻ con lở nơi gò má, bị đạp gai, mảnh sành vỡ, hoặc đức tay mà lở, và tất cả các thứ ghẻ lở do vi trùng ở ngoài bám vào da hoặc trong mình có độc mà sinh ra. Hộp lớn 0$20 hộp nhỏ 0$12.

Nhà Thuốc **VĨNH - THỌ** TOURANE

Muốn nghe tin tức trong hoàn-cầu được lanh chóng và rõ ràng,
Muốn thưởng thức âm-nhạc của các dân-tộc trên thế-giới,
Muốn nghe những điệu hát cải-lương Nam-kỳ, ca Huế và hát Bắc mà không tốn tiền mua đĩa hát
chỉ nên dùng một cái máy vô - tuyến - điện

PHILIPS hay PILOT

bán tại **SOCOA HUẾ**

Sữa
NESTLÉ
HIỆU CON CHIM

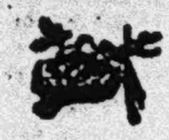

SỨC KHOẺ CỦA TRẺ CON
NHIỀU CHẤT BỔ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học Lycées ở Khắp Đông-Dương

Bệnh Quỷ Thuốc Tiên

Nếu các ngài mắc bệnh Lịn, hay Tim-La. mời hay đã nhập cốt, hay Lịn đã Nhập-cốt, thì trong người vẫn được khỏe mạnh, chỉ khi nào thức đêm uống rượu vào, trong người một nhọc thì cảng có tí mu, hay nước dái vàng, hay có cặn trắng, như thế là lịn nhập cốt, bệnh như thế vô tình đi lại với vợ, khi người vợ mắc phải thì không đau buốt gì, chỉ thấy ra thì hư, huyết bạch, sau các vì trùng ấy nó ăn vào trong tử cung, thì hay lạnh bụng, đau bụng, đau giọ con (Métrite) đa thì vàng, hay nóng sốt vật, hay nhức đầu v. v., vì không đau buốt, vì tử cung cần đau bà nó ngăn và to, vì thế không mấy người biết tưởng không phải bệnh lịn, như thế dễ lâu sinh ra lắm bệnh nguy hiểm lắm. Vậy các ngài mắc các bệnh đó mà đã uống đã các thứ thuốc, trong Nam, ngoài Bắc, rồi, bệnh vẫn không khỏi và rất hết nọc độc. Ai cứ tin dùng thuốc HOÀNG-VĂN-ÁP 67 Ninh-xá BẮC-NINH (Tonkin) nặng thế nào cũng mau khỏi và rất hết nọc độc, người không hại, không hại sinh đọc, thực như thế, chứ bán hiệu không như mọi người nói như thần, như thánh rút lại chỉ là lừa người có bệnh, tiền mất bệnh còn, còn thuốc cần bán hiệu hễ uống là khỏi, thuốc lịn 1$60; Tim-La 2$00 1 lọ, khi mua gửi lĩnh hóa giao ngân; bán tại Lê-Nam-Hưng Phanthiết, Quảng Lợi, Chợ Gòm Phanrỳ, Mai Linh 60 Avenue Paul Doumer Haiphong, cần đại-lý Huế, Saigon, vân vân.

Việc trong nước

(Tiếp theo trang 3)

trống. Tên Năm, người trong xóm, hỏi thầy Chánh-tổng sao có giấy cấm trống mà không cho xóm biết? Bốc-kiểm liền rẫy và bảo phòng thầy Chánh và đánh đập tên Năm. Năm thoát chạy.

Tưởng thế là yên, chẳng biết đốc kiểm thêu dệt thế nào, mà hôm sau quan Đốc đem lính đến về bắt cả hai anh em về tội «hỏi giấy thầy Chánh» (?)... và huyện một ngày. Bắt được tha, còn Năm bị giữ lại đến 4, 5 ngày, sau Năm tuyệt thực: quan bắt bà mẹ nhận về bảo dưỡng. Nay thấy Trần-Bút bị án 2 năm và Năm bị ba tháng tù.

Chỉ có câu hỏi mà đến bị án!

D. N.

QUẢNG-BÌNH

Lời kêu của dân về việc trù tiền làm cầu vòi

Làng Long-đại và làng Xuân-dục, phủ Quảng-ninh, ngày 15-6-37, có tiếp trát m. Bùi chủ quản phủ sức ly mua 2 tăng phải trả một môn tiền 231$50 (do làng Long-đại 141$10, làng Xuân-dục 102$40, để sửa 2 cái cầu vòi ở bến đò Long-đại cho chắc chắn, động việc sự xe điện qua lại v. v...

Tiếp tờ sức trên, 2 làng và dân ngạc nhiên tổ vẻ lo buồn: vì đang giữa vụ tuất, lo chạy nạp đã khốn đốn trăm phần. Hơng đến thêm một số bạc trăm vào nữa, dân chúng biết lấy đâu cho có? Và cần vài bến đò ấy, lâu nay do ngân sách hàng tỉnh giao sở Lục lộ tu bổ, hoạch bát công tư ích.

Nay sức 2 làng trả tiền tu bổ, thật là trái lẽ công bình. Như nói cần ấy lợi cho làng sở tại thì không đáng, vì hai làng dân cư cách bến đò ấy đến 2 cây số, về việc sinh hoạt trong dân theo các phương diện cũng như các làng khác. Mong quan trên xét.

Đồng dân ký

QUẢNG-NGÃI

Có ai đặt chuyện nói vu cháng?

Ngày 16 tháng 5 ta (24-6-37), thấy có trát đòi ông Bùi-phương-Chánh và lý trưởng, bương niêm sở tại làng An phú, tổng Tịnh thượng, phủ Sơn tịnh; và ngày hôm sau (25-6-37), tại thấy đòi Trịnh Sang, Đào Hương ở làng Lâm-lộc đến nhà xét nỏi. Hỏi thăm, họ thuật câu chuyện như vậy:

Ngày 12 tháng 5 ta (20-6-37), ông Bùi-phương-Chánh đi tỉnh về, ghé về phố Trịnh-Sanh mua tờ báo để đọc số Đông pháp. Lúc ấy, Hương cả lấy đưa ra số báo cho ông Chánh đọc số. Câu chuyện xảy thế, mà có ai đặt chuyện bao lên quan trên rằng: «Ông Chánh đem báo tới nhà Trịnh-Sanh giảng..., trong có kêu chuyện dân tỉnh Hà-đông biểu tình ra nói...». Vì vậy mà bị đòi hỏi. Quan phủ sức lấy chứng khai, rồi tha cho về.

Mấy người can đòi hỏi trên, toàn là dân lương thiện; chỉ ông Chánh trước có can tính nghi, nhưng sau đã được cử làm phó lý trưởng, làm hiết phận sự. Vậy mà có kẻ đặt chuyện làm phiền đến quan trên phải xét hỏi lôi thôi.

Ái-Dương.

Nội-các CHAUTEMPS đã ra trước hai viện

(Tiếp theo trang 1)

«Nội các sẽ không bao giờ muốn cải cách, nếu sự kinh nghiệm bắt phải dùng những phương pháp mới, mặc dầu ở ngoài chương trình khởi thủy. Các nhiều khoản đòi xin về phương diện tương tế và cứu giúp, tuy phải nghiêm, rất nhân đạo, tuy nội các thật lòng cũng muốn theo, song sẽ làm cho công quỹ bị hao phí rất nhiều, và làm khó cho chánh phủ về vấn đề tài chính. Chánh phủ bắt-buộc phải cho dư luận hay rằng muốn thi hành các việc đó, trước hết quốc dân phải chịu một gánh nặng về tài chính và kinh tế.

«Bổn phận phải làm khẩn cấp ngày nay là đối phó với những cuộc mưu làm tiền quá lạm, cứu vớt số vàng tích trữ của Pháp, làm cho công quỹ nhà nước đã tiêu chi đăng theo đuổi chánh sách đánh thắng bằng ngân khố, kiểm sát các giá hàng, chấn chỉnh nền kinh tế, trình với Nghị viện một chương trình lớn gồm đại cương các phương pháp giữ vững tình thế tài chính và kinh tế một cách lâu bền, và sau cùng, tăng lòng tin nhiệm trong nước.

«Về khoảng đó, ông Tổng trưởng tài chánh đã đệ trình những bản dự định tối quan trọng, để giao cho chánh phủ những quyền lực cần thiết cho việc thi hành khẩn cấp và mạnh bạo, để lợi quyền chung của cả nước bắt buộc. Đối với các bản dự định đó mà hai viện nên xét kỹ không hoang mang, nội các xin nhận hết trách nhiệm chính trị. Nội các mong rằng công cuộc kia, tuy khó chịu, nhưng không thể tránh được, sẽ thực hành với lòng ưng thuận của cả quốc dân, vì quốc dân, tuy lý tưởng khác nhau, nhưng bao giờ cũng số nhiều là có tinh thần quốc gia hòa hợp.

Bản tuyên các kết luận yêu cầu các phái cộng hòa bỏ phiếu tín nhiệm nội các.

TẠI HẠ NGHỊ VIỆN

Paris 29-6 — Hạ nghị viện hoan nghênh bản tuyên cáo của Nội các, nhất là về đoạn nói về sự hy vọng cho cuộc cộng tác, vững bền của các dân tộc, và đoạn cam đoan rằng các luật xã hội để yên, cùng đoạn quả quyết rằng sự «tạm ngừng» không phải cứ đứng yên mãi một chỗ, với đoạn hoan hô các dân quê.

Đến ngay phe trung ương và phe hữu cũng vỗ tay khi ông Chautemps kết án sự rối loạn trong nền tài chính, và hứa phá đổ những cách âm mưu làm tiền ám muội.

Thủ tướng xin hoãn cuộc tranh luận về các bản chất vấn, vì buổi tối viện đã phải xét đọc dự luật tài chánh rồi.

Hạ nghị viện bỏ 394 phiếu bằng lòng hoãn. Thủ tướng Chautemps yêu cầu đầu phiếu tín nhiệm: Hạ nghị viện bỏ 391 phiếu tín nhiệm chánh phủ chống với 142 phiếu phản đối.

ĐẠO DỰ LUẬT TÀI CHÍNH BONNET

Paris, 29 *juin*. — Nội các đã đệ lên hai viện đạo dự luật xin rộng quyền hành động về tài chính. Khởi đầu, bản đó nói các nguyên nhân bắt buộc nội các phải làm: tình thế ngân sách, công quỹ, tiền tệ. Từ nay đến cuối năm, công quỹ phải đối phó với những món tiền nặng nề, khiến cho người ta lo rằng có lẽ phải đăng đến quốc trái mới, cũng đáng nể. Các cuộc âm mưu làm tiền cơ hồ phá hoại số vàng tích trữ ở Pháp-quốc ngân hàng. Tình thế đó không thể kéo dài mãi được, vì nó có thể làm nguy cho nền độc lập tài chính, cho việc tự vệ bằng binh bị, cho các cuộc chiến thắng về mặt xã hội, cho cuộc chấn chỉnh kinh tế. Nội các sẽ quyết lòng thi hành ngay trong chương trình chỉnh đốn, gồm việc bảo vệ vàng ở Pháp-quốc ngân hàng, mà không kiểm sát sự đổi chác tiền tệ, việc tranh đấu rào riết với bọn đầu cơ, việc đánh thắng bằng ngân sách bằng những phương pháp thuế má, và bớt sự chi tiêu.

Chương trình gồm các phương pháp có liên lạc mật thiết với nhau. Không một phương pháp nào có thể đăng riêng được. Việc cần thiết phải thi hành cùng một lúc các phương pháp bắt buộc có một lối hành động rất khẩn cấp và có những quyền lực riêng.

Sau là một bản luật chỉ có một khoản cho phép chính phủ từ nay đến 31 Août 1937, ban bố những đạo sắc lệnh nói về những phương pháp hoạt sự ủy nhiệm của chính phủ, phấn đấu với bọn đầu cơ, chấn chỉnh nền kinh tế, kiểm sát các giá hàng đánh thắng bằng ngân sách, công khố và bảo vệ cho số vàng tích ở Pháp quốc Ngân hàng mà không phải đăng đến cuộc kiểm sát việc đổi chác tiền tệ. Nội các sẽ đưa các đạo sắc lệnh ấy ra trước hai viện chuẩn y, trong vòng ba tháng sau nầy, nghĩa là trong cuộc hội họp bất thường thứ nhất của hai viện năm 1937.

Bản dự luật nầy giao cho ban Tài chính xét, thì có 20 phiếu ưng chuẩn, 16 phiếu phản đối và 5 phiếu trắng.

Hạ nghị viện bắt đầu tranh luận ngay về bản dự luật cho nội các toàn quyền hành động về phương diện tài chính.

Cuộc tranh luận kéo dài mãi khuya mới kết liễu.

Bản dự luật tài chính Bonnet được viện chuẩn y (320 phiếu chuẩn y, 278 phiếu phản đối).

TẠI THƯỢNG NGHỊ VIỆN; VIỆC RẮC RỐI LEBAS VỚI THƯỢNG NGHỊ VIỆN

Ông Lebas, đảng viên đảng Xã hội Thế dân nghị viên và Xã trưởng thành phố Roubaix, nguyên Tổng trưởng bộ Lao động trong nội các Léon Blum, hiện làm Tổng trưởng bộ Bưu chánh trong nội các Camille Chautemps, vừa mới đến dự các cuộc vui do các đoàn Thanh niên đảng Xã hội tổ chức về dịp lễ kỷ niệm «Nhị thập ngũ chu niên» của các viên chức thành phố Roubaix thuộc đảng Xã hội. Ông Lebas có đọc diễn văn: trước hết bày tỏ tại sao đảng viên đảng Xã hội tham dự nội các Chautemps. Ông Lebas nói: «Chúng tôi tham dự nội các Chautemps là một nội các do đảng viên đảng Cấp tiến Xã hội đứng đầu, bởi vì đó là sự cần thiết». Đoạn ông nói đến việc nội các Léon Blum bị đổ. Ông Lebas nói: «Thượng nghị viện đã muốn ngăn trở các công cuộc chúng tôi muốn tiếp tục thi hành, thì rồi sẽ có cuộc phấn đấu chống với Thượng nghị viện, bởi vì: chẳng những chúng tôi muốn giữ vững sự gì chúng tôi đã làm, mà chúng tôi lại còn làm thêm và làm cho được hơn thế nữa. Thượng nghị viện sẽ phải đương đầu với tất cả các quốc gia công nhân và thôn dân ở nước Pháp. Thượng nghị viện đã muốn phấn đấu, thì rồi sẽ có cuộc phấn đấu. Chúng tôi sẽ biết cách đối phó với những thế lực kìm tiền, đã kích và thắng được những thế lực ấy, cũng như chúng tôi sẽ biết cách đánh đổ hết cả cái gì trở ngại cho các công cuộc của chúng tôi tức là cuộc xã hội cách mệnh».

Bản diễn văn nầy làm cho nổi dư luận, nên ông Lebas phải nói với thủ tướng Chautemps rằng các báo thuật sai và ông không có ý mạt sát Thượng nghị viện.

Ông Chautemps đã viết thư nói với ông viện trưởng Thượng nghị viện về việc nầy và tỏ lòng kính trọng của nội các đối với viện, vì mục đích của nội các là hòa giải cả hai viện.

Khi viên họp, đợi nghe bản tuyên cáo của nội các, ông Jeanneney, viện trưởng, có nhắc lại bản diễn văn Lebas, và đọc cả bức thư của ông Chautemps. Ông kết luận rằng viện nên xét bỏ việc rắc rối đó và nói: «Thượng nghị viện chỉ muốn làm theo bổn phận một cách nghiêm nghị, đúng với chế độ cộng hòa tự do».

Vì việc rắc rối ở Thượng nghị viện, ông Lebas nói với các ông nghị viện Xã hội rằng báo thuật sai lời nói của ông. Ông đã viết thư nói rõ cho ông Chautemps, và ông Chautemps đã viết lên Thượng nghị viện rồi. Sang ông Lebas có tuyên bố: «Không có ai cấm đoán được một đảng viên xã hội nói rằng Thượng nghị viện đã gây ra cuộc khủng hoảng nội các, và hành phẩm thái độ của viện». Ông nói đã bằng lòng chuẩn y bản đề nghị Blum-Faure; bản đề nghị nầy sẽ đọc tại hội nghị xã hội ở Marseille để tranh luận về vấn đề Thượng nghị viện. Ông Blum cùng các ông nghị có mặt đều đồng lòng với ông Lebas. Thế là ông Lebas lại thôi không từ chức nữa.

Đáng lẽ ông Léon Blum đọc bản tuyên cáo của nội các trước Thượng nghị viện, nhưng vì vụ rắc rối ấy, nên ông Albert Sarraut phải đọc thế.

Thượng nghị viện hoan nghênh bản tuyên cáo ấy và cho chính phủ được toàn quyền về vấn đề tài chính với 167 phiếu chống với 32 phiếu (D. P.)

Sách tặng

Hiệu Mai linh ở Hanoi mới gởi tặng bản báo quyển «*Tóm tắt sách Tư bản luận của Karl Marx*». Sách do ông Hoàng Dự biên dịch, khổ trung, dày 42 trang, giá bán 0$12. Trong nói lược về học thuyết Mác khắc Tư.

Vậy có lời cảm ơn và giới thiệu cùng độc giả.

T. D.

Dĩa hát VICTOR
Phụng - Hào 1937

Miles Phùng Há, Tư Sang. M.M. Năm-Châu, Tư-Út ca nhiều bản mới đặc sắc. Dĩa hát bộ Saigon TÂN-THÀNH BAN danh tiếng nhất ở Nam-kỳ. Hướng-đạo, hát Cao Miên, đờn ngũ âm.

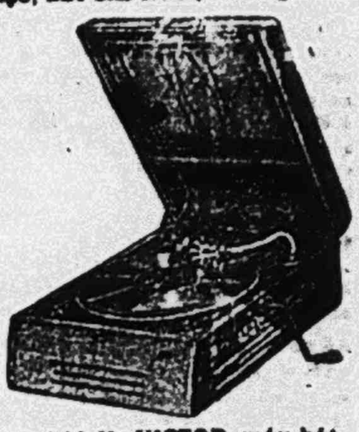

Đại lý dĩa VICTOR, máy hát DOUGLUS và máy VICTROLA

RCA

LÊ-VĂN-TÀI
52 -:- rue G. Guynemer -:- 52
SAIGON

Nắng mùa hạ!!

Ai nghĩ đến nắng mùa hạ thời tất cũng nghĩ ngay đến áo mặc mát. Vậy muốn được kiểu đẹp giá rẻ xin mời ngay lại hiệu:

AN - THÀNH

mà xem có đủ các thứ áo chemisettes kiểu mới: Chemisette col moderne, 1$00; Elégant «Floral» 0$80; Elégant col élastique, 0$90; chemisette Avia 0$80; maillots Sport 0$45; 0$35; 0$25; giầy trắng đế crêpe đen hiệu Chin-Khác 1$50; hiệu Con Ngựa 1$30. Lụa rẹt bền có từ hạng 0$50, 0$60, 0$70, 0$80, 0$90. Tamor-cale rất đẹp 2$00 một thước, may một bộ quần áo tây chỉ hết có 5$50.

An-Thành
41 Rue de la Soie HANOI

CÒ MỌT, KHÔNG HẠI

100 người có tới 90 người bị bệnh *PHÒNG-TÍCH*. Hễ bắt bị bệnh mà không biết mạnh gì, đều bị dưới nào cả rồi:

Coi no, rượu say, nội hơn tính đọc hoặc đi no đi ngồi hay đi tiểu ngay, nên thọ bệnh, gọi là bệnh *PHÒNG-TÍCH*, không phải đau dạ-dày, không phải đau bụng tỉnh-niên.

Khi thọ bệnh: Thấy: đầy hơi, tức cổ, tức ngực, chán cơm, không biết đói, đa chậm tiêu, bụng cổ tình bệnh, khi đi uống mong rồi thì hay ợ ợ hơi hơi, ợ chua, khi tức bụng khó chịu, khi đau bụng khi đau lưng, đau rau trên vai, người thường ngáo ngán, buồn bã chán tay, bị lên nóng nóng một cách, đa bụng đầy. Chỉ một viên hiệu:

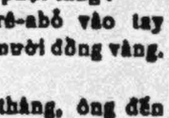

PHÒNG-TÍCH
THẦN-DƯỢC «CON CHIM»

Mỗi ngày chỉ khỏi bệnh, không bỏ công phí vô ích. Đến bà có thai cũng uống được.

Mỗi hiệu một bịch uống giá: 0$30
Mỗi hiệu hai bịch uống giá: 0$60

VŨ-ĐÌNH-TÂN
Ấn-tín Kim-tiền 1936
178 bis, Lachtray -:- HAIPHONG

Đại-lý các tỉnh Trung-kỳ:

HUẾ: Vĩnh-Thường, 48, phố Gia-Long; TOURANE: Nguyễn-Hữu Vinh ed Quảng-Cẩm; NHATRANG: Kim-Anh, Librairie; PHANTHIẾT: Lê Nam Hưng, Commerçant; QUINHON: Đông-Lập, Annam Khải-Định; QUANGNGÃI: Cái-Hoàng & Đông-Vỹ; BOCTRANG: Hỷ-văn-Hỉnh, Maire à Cantho; VINH: Hồ-chí-Lan Maison Bình-Huy; VIENTIANE: Mme Phan-thị-Lộc, rue Tiyoulin; THAKHEK: Đào-Tiến Maison Khánh-Thọ; LUANGPRABANG: Trần-văn-Chả, Entrepreneur

Các tỉnh khắp Trung Nam Bắc có đại-lý.

BÁ = TƯỚC MÔNG = THẾ = TON

(LE COMTE DE MONTE-CRISTO)

PHÁP-QUỐC LỊCH-SỬ TIỂU-THUYẾT

Tác-giả: Alexandre Dumas — Số 194 — *Dịch-giả:* Nam-Son

— Tôi tránh ông khi nào?

— Có phải khi chúng ta chia tay nhau tại cầu a. Ganh nói với ta rằng anh sang Bi-ê-mông, rồi sang Tốt-can, nhưng bây giờ anh lại ở Ba-ri đây.

— Cái ấy có can cập gì đến ông đâu?

— Phải, không can cập gì, mà ta còn mong sẽ có lợi cho ta nữa.

— Nghĩa là ông muốn lợi dụng tôi, muốn bán tôi?

— Anh khéo nói...

— Tôi nói thiệt cho ông biết, nếu ông có bụng ấy thì là ông lầm to.

— Anh chớ có nên giận, trái lại anh nên biết cái cảnh khốn cùng là gì, cái cảnh khốn cùng sinh ra lòng ghen ghét. Ta tưởng anh hiện đương ở Bi-ê-mông hay Tốt-can, cũng sống vất vả như ta, ta rất lấy làm thương hại, vì ta đãi anh như con.

— Sao nữa? sao nữa?

— Thì thong thả mà nói lần tới, chớ nóng gì lắm vậy!

— Ông nói luôn nghe thử.

— Thế mà thình lình ta lại thấy anh ngồi trên một chiếc xe sang trọng như thế nầy, bận áo quần rực rỡ như thế nầy... Chắc hẳn anh đã được một hầm vàng đâu đó?

— Vì thế nên ông sinh lòng ghen ghét, như ông đã nói khi hồi chớ chi?

— Không, ta bằng lòng lắm, bằng lòng lắm, ta muốn gặp anh để tỏ lời mừng anh; nhưng khốn nạn, ta ăn bận rách rưới dơ bẩn như thế nầy, nên ta phải tìm cách tránh những sự thiệt hại cho anh.

— Ông cẩn thận thiệt! ông đến vỗ vai tôi trước mặt đứa ở cẩu tôi.

— Phép làm sao! anh có con ngựa chạy lanh như cắt, nếu ta không làm liều như thế thì chắc không có khi nào được gặp lại anh nữa.

— Tôi có trở tránh đâu nào!

— Phải, anh bây giờ sợ ai nữa mà trở tránh chớ, đến như ta, thì ta phải trở tránh luôn. Nói cho thiệt trước ta tưởng anh làm lớn với ta nhưng bây giờ ta đã biết ta lầm và anh tử tế quá.

— Thôi bây giờ ông muốn gì? cứ nói ngay đi.

— Sao anh lại nói với ta bằng giọng nói quá sơ như vậy; anh phải xem chừng, không khéo anh lại làm cho ta sinh gắt.

Lời nói ấy làm cho Ân-đờ-rê-a hết giận. Chàng cho ngựa chạy lại và nói:

— Bây giờ nếu ông hại tôi, tức là ông tự hại ông. Ông là người Mạt-xây, tôi là...

— Vậy anh biết anh bây giờ ra sao?

— Tôi khốn lớn ở Cọt xờ; ông già và cứng đầu, tôi trẻ nhưng cũng cứng đầu không kém. Giữa bọn chúng ta, không nên dùng lời dọa hẳm, mà phải nhả nhặn điều đình với nhau. Tôi may được thoát cảnh nghèo khổ, ông rủi còn chưa thoát được, ấy có phải tại lỗi của tôi sao?

— Vậy không phải người lái xe mượn, không phải xe mượn, không phải quần áo mượn sao?... Càng tốt.

— Ông đã biết trước đi rồi, còn hỏi gì nữa, vì ông tìm gặp tôi. Nếu tôi cũng bịt cái khăn bẩn như ông, bận cái áo xài như ông, mang đôi dày lẳng gót như ông, thì ông đâu có nhìn tôi làm chi.

— Anh khinh ta đến thế là cùng; ừ, bây giờ ta đã gặp anh thì rồi ta sẽ ăn bận sang trọng như ai, bởi vì ta biết anh tốt bụng: nếu anh có hai cái áo, tất anh sẽ chia bớt cho ta một cái, cũng như ngày trước gặp khi anh đói ta chia bữa ăn của ta cho anh.

— Phải.

— Khi ấy anh ăn được lắm! Bây giờ anh còn ăn được như thế nữa không?

Ân đờ-rê-a vừa cười vừa trả lời:

— Cũng cứ thế mãi.

— Tưởng như anh vừa dự tiệc trong nhà ông hoàng mà anh ra về đây?

— Không phải là ông hoàng, chỉ là một bá tước.

— Một bá tước? Một nhà triệu phú hả?

— Phải, nhưng khéo có lắm chết; bá tước người không phải dễ chơi đâu.

— Không chuyện gì đâu mà sợ! Không ai đánh bá tước của anh đâu. Nhưng...

Kha-đông-thuộc vừa cười vừa thêm:

— Nhưng muốn được như thế phải mất ít nhiều bạc.

— Bao nhiêu?

— Ta tưởng cứ mỗi tháng một trăm phật lăng là đủ sống...

— Trăm phật lăng?

— Nhưng sống cực một chút nếu được...

— Được?

— Được một trăm năm chục phật lăng, thì thong thả hơn.

— Đây, hai trăm phật lăng!

Thế rồi Ân-đờ-rê-abỏ vào tay Kha-đông-thuộc mười đồng vàng.

— Quí quá.

— Cứ ngày đầu tháng, ông đến nhận chứng ấy nơi người gác cổng nhà tôi.

— Thật anh đãi tôi hèn quá.

— Sao vậy?

— Anh bắt ta giao thiệp với bọn tôi tớ của anh. Không, ta chỉ giao thiệp với anh thôi.

— Thì cũng được, cứ đầu tháng thì đến nhận nơi tôi; như thế tôi còn có tiền tiêu, thì ông cũng còn có tiền tiêu.

— Ta thiệt không lầm, anh tử tế quá! Bây giờ anh hãy kể chuyện may mắn của anh cho ta nghe với.

— Ông biết chuyện ấy làm gì?

— Thế ra anh cũng còn nghi ngờ ta!

— Không, không. Tôi tìm gặp cha tôi...

— Cha thiệt?

— Trời ơi! Khi nào người còn chi tiền cho tôi...

— Thì còn được anh nhận làm cha và kính trọng; phải lắm. Ông cha ấy tên là gì?

— Tham mưu bộ trưởng Ca-van-can-ti.

— Ông cũng không nói gì anh?

— Đến nay chưa nghe ông nói gì.

— Ai làm cho hai người gặp nhau?

— Bá tước Mông-thế-ton.

— Tức là chủ nhà mà anh ra về đây?

— Phải.

— Anh có thể nào đưa ta vào làm một việc gì trong nhà ấy không?

— Được, để rồi tôi sẽ nói thử xem; nhưng trong lúc chờ đợi, ông định làm những gì?

— Ta?

— Phải, ông.

— Anh có lòng lo cho ta đến thế sao? tử tế quá, cám ơn.

— Bởi vì ông nhờ tôi giúp đỡ cho, thì tôi cần phải biết tin ông cho rõ ràng mới được.

(Còn nữa)

Thi - Văn
với
Thời - Đại

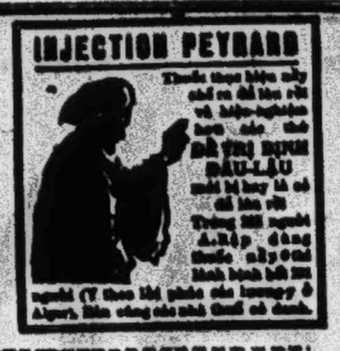

Lần thứ nhứt

Y-HỌC ĐÔNG-DƯƠNG

Làm chấn động nước Pháp đây là bức thơ ở Marseille gởi máy bay về khen thuốc Sưu-Độc-Bá-Ứng Hoàn hiệu Ông-Tiên. nên người mắc bệnh phong-tình. chẳng luận nặng nhẹ mà chưa dùng đến thuốc này, chúng tôi dám quả quyết rằng chưa chắc dứt tuyệt nọc.

Có bán khắp nơi Chi-cuộc, Tổng-đại-lý và tiểu-đại-lý nhà thuốc Ông-Tiên.

CHI-CUỘC TRUNG-KỲ

VINH	TOURANE	QUẢNG-NGÃI	QUI-NHƠN
59, Rue Maréchal Foch	Rue de Verdun	Rue de Cửa-Tây	Rue Gia-long

TỔNG-ĐẠI-LÝ

HUẾ	NHA-TRANG	PHAN-RANG
Vĩnh-Tường	Vương - gia - Bật	Tử-Sơn
PHAN-RÍ	PHAN-THIẾT	PAKSÉ
Trúc-Viên	Nguyễn - văn - Phát	Lê-khắc-Nhơn

TIỂU-ĐẠI-LÝ

Phanthiết : Lê nam Hưng, Huỳnh Ngân ; *Cho-Lớn* : Nguyễn tấn Hựu ; *Phanri* : Trương trong Hy, Hiệp Bửu, Hồng Ngọc, Nguyễn Vệ, Trương Phát, Tân Thành *Sônglongsong* : Phạm trung Chánh ; *Cano* : Nguyễn viết Hoàng ; *Tourcham* : Nguyễn văn Thới ; *Phanrang* : Đỗ Quang ; *Ba-ghet* : Cô Ba ; *Minh-hóa* : Quang sanh Hòa ; *Banmêthuột* : Nguyễn văn Chương ; *Pan-Giu* : Vĩnh Tuấi ; *Phu-khe* : Bội Châu ; *Tuy-hòa* : Nguyễn xuân Thiều, Hậu Sanh Dược Phòng, Võ thị Trung. Đỗ Long (Cang Sơn), Nguyễn Khôi (Tân An), Huỳnh Sỹ (Thạch Thanh) ; *Tuy-an* : Hiệp-Thành ; *Song cầu* : Nguyễn-hữu-Tín ; *Le-Hai* : Phạm-hữu-Lễ ; *Phu-Phong* : Vạn Phát Thành, Huỳnh-Chinh ; *Đông-Pho* : Nguyễn-Hòa ; *An-Khe* : Bùi thế Viên ; *Pleiku* : Nguyễn đức Bá ; *Biển Hồ* : Nguyễn Đăng ; *Thanh-Binh* : Nguyễn Thề ; *Kontum* : Nguyễn năng Đức ; *Binh-định* : Nguyễn Liêu ; *Sap-Da* : Lê văn Cang ; *Phú-Mỹ* : Nguyễn Tấn ; *Đông-sơn* : Nam Thanh ; *Tam-quan* : Huỳnh văn Trân ; Liên Thông ; *Bồng-Phế* : Nguyễn Thế ; *Tra-Cau* : Nguyễn Truyền ; *Mo-Đức* : Nguyễn Trân ; *Song-Ve* : Đồng Ao ; *Tân-Lê* : Tuyền Hiệp ; *Chợ-Mới* : Mỹ Lợi ; *Ba-gia* : Tân Hưng ; *Dong-Ke* : Chế ngọc Liên ; *Tra-Bong* : Hào Anh ; *Châu-Đ* : Truyền Phát, Nguyễn Hiền ; *Tri-Binh* : Châu tinh Bá, Trần hòa Thành ; *Diem-Phó* : Trần cửu Châu ; *Tam-kỳ* : Nguyễn Thế dit Lam ; *Cho-Dono* : Nguyễn thanh Tích ; *Ha-Nha* : Cầm Bình ; *Việt-An* : Chấn Hưng ; *Tra-Kieu* : Thân đức Đản, *Kỳ-Lam* : Nghĩa Hiệp ; *Faifoo* Sinh huy Đường ; *Tourane* : Phan ngọc Long Trần ngọc Thanh ; *Cửa-Hai* : Võ hữu Sang, *Huế* (*An-Cựu*) : Đặng xuân Thụy ; *Mỹ Xuyên* : Nguyễn tinh Thông ; *Mỹ-Chánh* : Hồng đức Quang ; *Quảng-trị* : Thông-Hoạt ; *Đồng-hới* : Nguyễn huy Nhuận ; *Thanh-hóa* : Si-Long ; *Kho-Sanh* : Nam Thao ; *Muong-Phong* : Nguyễn văn Nguyên ; *Savannakhet* : Nguyễn văn Cân ; *Strung-eng* : Lư văn Tân ; *Tankhek* : Đào Tiến ; *Vientian* : Đào Trí, Phan thị Lộc.

NẾU BỆNH HO

LÀM ĐAU RỨT NGỰC...

Không bao giờ ta mắc bệnh ho ngay lập tức. Trước hết bị phát lạnh, nặng đầu, ngạt mũi. Trước thỉnh thoảng ho khan vài tiếng, sau lâu dần thành ra ho sù sụ cả ngày, sương sưa đau nhức vô kể.

Hoặc các người mắc bệnh cảm, bệnh ho sổ mũi để lâu không chữa, các người nên chạy chữa ngay lập tức: uống thuốc ngọt hiệu "Vosges Cazé" ngay đi. Các ông lương y cho là chữa bệnh ho thì chỉ có thuốc ấy là kiến hiệu nhất, ho nặng cũng vậy.

Chúng tôi không ăn nói nhẹ nhàng đâu. Các người hãy đọc mấy câu này của ông G. Lecomte (Deville, Ardennes):

« Tôi dùng thuốc ngọt xứ Vosges đã mười ngày nay. Ngay từ mấy hôm đầu, tôi đã thấy thuốc đó kiến hiệu một cách lạ lùng quá. Nay tôi được dễ chịu lắm, ho đã sắp tan, ngủ yên như trước. Vì vậy trong họ tôi ai cũng dùng thuốc ngọt "Cazé" cả. »

Coi như vậy, các người thử nghĩ mà xem: thuốc ngọt hiệu "Vosges Cazé" đã kiến hiệu cho nhiều người khác, sao lại không kiến hiệu cho các người?

Hoặc các người mắc bệnh ho sổ mũi, hoặc bệnh ho đờm, hoặc bệnh hen, nghe như gió thổi trong phổi và ho cả ngày: uống ngay thuốc ngọt "Vosges Cazé": chỉ có thuốc đó làm cho đỡ ngay.

Sirop des Vosges Cazé

Bán tại các hiệu bào chế, hay tại hiệu:
CAZÉ, Pharmacien, 68 bis, Avenue de Châtillon, PARIS

Các Ngài nên DÙNG
những RƯỢU HẢO-HẠNG
làm ở bên PHÁP

Rượu vang hảo-hạng *BORDEAUX* trắng và đỏ
Rượu vang tốt *BOURGOGNE* « Chauvenet »
Rượu bọt *MOUSSEUX* comte de *VILLIERS*
Rượu sâm-banh *CHAMPAGNES CHARLES HEIDSIECK* ou *LOUIS D'ARZELLES*

BÁN Ở HIỆU

POINSARD & VEYRET

HAIPHONG – HANOI

và các hàng tạp-hóa to.

Représentant pour l'Annam
Trần-Cương — *Rue Verdun* — TOURANE

Trời nóng giết người

Các nhà có con nít nên để ý

Lúc nắng khi trời độc địa nóng nực, nếu con người mà nhiều là rất cần phòng hay sanh ra ban cua, ban trắng, ban đỏ, ban đỏ, trái trời, trái rạ, trái gồng, v. v... làm cho nóng nảy trong mình như lửa đốt, hay là con nóng con lạnh, miệng trời khô khan khát nước, nhức đầu, tê chi rã liệt, nếu không cơm trị để lâu nhập vào Tâm, Can, Tỳ. Phải làm cho nóng mồ man, sốt, nói sảu, hết sức nguy hiểm cho tánh mạng vô cùng, hãy dùng thuốc THỐI NHIỆT TÁN hiệu ÔNG-TIÊN trong 5 phút hết liền. Chắc như vậy. Mỗi gói: 0$10

Người kén xỏ cách nào?

Dùng thuốc tiêu xỏ hiệu ÔNG TIÊN cũng đặng vì không đắng không hôi không phạt tỉ, không đau bụng. khiến cho hiệu cả, lúc đang có việc ăn nắng như thường. nó xỏ vô số đàm đặnh phần dơ và sên lết. Mỗi gói: 0$10

Thuốc ho bổ phổi hiệu ÔNG-TIÊN

Trị ho gió, ho phong, ho tiếng, ho cảm ho ban, ho có đàm hoặc không đàm công đến bà có thai mà ho, ho sản hậu, đông đến thuốc này, qui Ngài cũng sẽ vui lòng khen tặng vô cùng. Mỗi gói 0$10. Có bán khắp nơi và hãi chi cuộc Saigon, 228, rue d'Espagne. Dakao, 186, Boulevard Albert 1er bán chạy nhất.

THUỐC LẬU Á-CHÂU

CÔNG HIỆU LẠ LÙNG!!

Thuốc này của vị Tân-y-Học mới phát minh ra rất là hiệu nghiệm, uống vào đến đâu thì bệnh lui đến đấy, người nhẹ uống độ 3 ve, người nặng uống độ 6 ve là tiệt nọc lành mạnh. Chất thuốc rất lành, không hại sinh dục. Đàn bà có thai cũng dùng được. 1 — Thuốc trị chứng lậu mới phát, tiểu tiện tho buốt, rất đau và ra mủ.

2 — Thuốc trị chứng lậu lâu ngày chưa dứt tiệt nọc, đi tiểu như thường, lúc trắng, lúc vàng, hoặc đặng đục như nước ve gạo, lần vần như màng đậu, như rui gà v. v. giá một ve 1$00, nếu lấy giá 5$00.

Bán tại :

Á-CHÂU DƯỢC-PHÒNG

N° 127 phố Hàng-Bông
(Cầu-đuyên) HANOI

NHÂN-TẠO-HUYẾT

BỔ-HUYẾT—SÁT-TRÙNG

Bổ-dưỡng thần-thể — Lọc sạch máu bẩn — Làm cho khỏi-huyết sung-túc — Công-dụng đặc-biệt là sát được vi-trùng LẬU có GIANG-MAI, vô các chứng sưng, lở, ghẻ — Giá suy yếu rã rời ít ăn, mình gầy — Đàn bà có mang đang an-thai — Ở cữ đang chảy đã ít, mau trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$00 — Hộp 12 ống 5$00

CỐ-TINH BỔ-THẬN

THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ : Đinh - tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khi xe phải : đau lưng, mỏi vai, mất ngủ, tai ù, đầu váng, cổ họng rát, mắt khô — Đêm nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi lắm mưu, chiêm-bao mộng-mị vô vàn.... Bổ mộng nhu, dễ dàng đến thuốc này là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Hộp 12 ống

Hai thứ thuốc này nổi tiếng khắp Đông-Pháp, người những bậc thông minh-tri đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi nghiệm đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau :

« . . . . Thuốc này lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí, « trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-« tây, hợp dụng cho người Annam có thể bổi khí huyết, tăng sức « khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouge đỏ máu) tươi tốt trung sạnh, và sát trừ được vi trùng lậu, giang-mai ».

Trích dịch đoạn nghị chứng nhận thuốc CỐ-TINH BỔ-THẬN

« . . . . Thuốc này không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu « rất qui như SÂM một cây v. v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

BỘ BA!...

MUỐN: TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG :

1) DẦU XÀNG (ESSENCE)
2) DẦU NHỚT (HUILE)
3) MỠ (GRAISSE)

Có dùng mới biết ;

S H E L L

SHELLCOOL
SHELL A CYL
HUILE SHELL
GRAISSE SHELL

biết chắc dùng mãi.
Đâu dâu cũng sẵn có
SHELL

Trong mùa viêm nhiệt, muốn tránh khỏi các chứng bịnh vặt, nên có sẵn trong mình một ve dầu Đại-Quang

DẦU ĐẠI - QUANG

Mùi thơm dịu, không nóng gắt, rẻ tiền, công hiệu rất mau.

Dầu Đại-Quang hay khu phong, giải cảm, trừ tà uế, tránh khỏi các chứng bịnh thiên thời, gặp khi nhức đầu, đau bụng, ngạt mũi, chóng mặt, cảm mạo sương hàn, trúng phong, trúng thử, sốt, rét, hoặc say rượu, say sóng, xoa dầu này liền kiến hiệu ngay, có sẵn ve dầu Đại-Quang trong mình thì khỏi lo tật bịnh chi hết.

Ve lớn giá bán 0$20 — Ve nhỏ giá 0$10. Khắp các nơi trong cõi Đông-Pháp đều có đại-lý.

ĐẠI - QUANG - DƯỢC - PHÒNG

Tổng-cục tại CHOLON — Phân cục tại HANOI, 29, Phố Hàng-Ngang

Tiểu thuyết « Sư Đầu Quái Hiệp » đã ra số 6 để biếu không. xin Quí-Khách nhớ đón xem

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

Le Gérant : HUỲNH - THÚC - KHÁNG